סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: חורף תשפ"ו, 2026
מספר השאלון: 1225
קובץ: תשובות סופיות

תנ"ך

שאלון 1225 (מסלול גמיש)

הוראות לנבחן

הוראות (כפי שהודפסו)
מדינת ישראל, משרד החינוך
סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: חורף תשפ"ו, 2026
מספר השאלון: 1225
תוכנית הבגרויות הגמישה
תנ"ך – הוראות
א. משך הבחינה: שעה וחצי.
ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.
פרק ראשון – (1×40) – 40 נקודות
פרק שני – (1×40) – 40 נקודות
פרק שלישי – (1×20) – 20 נקודות
סך הכול – 100 נקודות
ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי תרגום. מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.
ד. הוראות מיוחדות: (1) אין להעתיק את השאלה; יש לכתוב את מספרה בלבד. (2) יש להתרכז בנושא. יש לשים לב לכתב, לכתיב ולפיסוק.
הערה: בקטעים מן התנ"ך השם המפורש בא בצורת ה'.
יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה. כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.
השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.
בהצלחה!

כללי המענה במועד זה (חורף תשפ"ו, שאלון 1225): חוזר המפמ"ר "תכנית הבגרויות הגמישה תשפ"ו" (מיום 27.08.25), נספח 1, "מבנה הבחינה וחוקי מענה אפשרות א'", קובע לשאלון זה: פרק ראשון – שאלה אחת מן השאלות 1–2, כל הסעיפים (א 12, ב 14, ג 14; 40 נקודות); פרק שני – שאלה 3, כל הסעיפים (א 12, ב 14, ג 14; 40 נקודות); פרק שלישי – סעיף א חובה (12 נקודות) ועוד סעיף אחד מן הסעיפים ב–ד (8 נקודות). זהו גם המבנה המודפס בשאלון. מסמך התובנות הרשמי לחורף תשפ"ו (מיום 04.03.26) מציין שבחינות המועד היו "בסימן המיקוד בפרקי הלימוד ובחוקי המענה לתקופת הקורונה ותקופת המלחמה", אך אינו מפרט לשאלון 1225 כללים אחרים, ולא נמצא מסמך רשמי הקובע לו הקלה נוספת; לכן מובא כאן המבנה שבחוזר ובשאלון.

הערה לפתרונות: בציטוטי הפסוקים בפתרונות השם המפורש נכתב בצורת ה' (גם עם אותיות שימוש: וַה', לַה', בַּה'), כמו בשאלון. השאלות בשאלון זה זהות בנוסחן לשאלות 1, 2, 3 ו־11 בשאלון 1261 של אותו מועד (רק חלוקת הנקודות שונה), ולכן הפתרונות משותפים.

בהצלחה!

תשובות סופיות

פרק ראשון – סיפורי האבות (40 נקודות)

שאלה 1

א(1). הדרישה: לגרש את הגר ואת ישמעאל. הנימוק: שישמעאל לא יירש עם יצחק.

א(2). אלוהים מבטיח שהזרע הממשיך יהיה דרך יצחק ("כי ביצחק יקרא לך זרע"), וגם שישמעאל לא יינטש – ייעשה לגוי ("לגוי אשימנו כי זרעך הוא").

ב(1). המצוקה: תועים במדבר, המים אוזלים, הגר משליכה את הילד ובוכה כי אינה רוצה לראות במותו. החמלה (על הגר): המלאך מרגיע אותה ("אל תיראי") ואלוהים פוקח את עיניה לראות באר. (או על ישמעאל: "וישמע אלוהים את קול הנער", "ויהי אלוהים את הנער").

ב(2). הביקורת: ה' מציל אדם שצאצאיו עתידים להמית את בני ישראל בצמא. התשובה: ה' דן את האדם "בשעתו" – לפי מעשיו עכשיו, ועכשיו ישמעאל צדיק; אין מענישים על מעשים שעוד לא נעשו – זה צדק.

ג(1). אברהם מסכים להישבע ("אנכי אשבע") אך לפני כריתת הברית מוכיח את אבימלך על הבאר שגזלו עבדיו – הוא דורש שגם זכויותיו יכובדו, כך שהברית תהיה הדדית.

ג(2). התמיהה: מדוע הציב אברהם לבד שבע כבשות. ההסבר: הכבשות הן "עדה" שאברהם חפר את הבאר – הוכחה לבעלותו שתמנע סכסוכים בעתיד; גם שם המקום "באר שבע" מנציח זאת.

שאלה 2

א(1). רבקה רצתה שיעקב יקבל את ברכת יצחק לפני מותו (הברכה שיועדה לעשו). היא שמעה את דברי יצחק, ציוותה על יעקב להביא שני גדיים, הכינה מטעמים כאהבת יצחק ושלחה את יעקב להביאם לאביו.

א(2). הסכנה: עשו זומם להרוג את יעקב אחרי מות יצחק. רבקה שולחת את יעקב לברוח ללבן בחרן לזמן מה, ומשכנעת את יצחק לשלוח אותו בנימוק של בנות חת – כדי לא לחשוף את הסכנה.

ב(1). הדמיון: שניהם מתחפשים – מחליפים בגדים ומסתירים את זהותם – כדי להטעות בן משפחה מבוגר (יצחק/יהודה). יעקב: יצחק לא הכירו בגלל הידיים השעירות וברך אותו. תמר: יהודה חשב אותה לזונה ולא הכירה, בא אליה והיא הרתה.

ב(2). תמר: יהודה מנע ממנה את שלה אף שגדל ("כי גדל שלה והוא לא נתנה לו לאשה"), והשאיר אותה אלמנה כבולה; מעשיה נועדו לממש את זכותה להמשך זרע לבעלה. יהודה מודה: "צדקה ממני". יעקב (עמדה): לא – הוא חשש רק מן הסיכון להיתפס ("והבאתי עלי קללה ולא ברכה"), ושיקר במפורש ("אנכי עשו בכרך").

ג(1). שלטוני: יעקב – "יעבדוך עמים... הוה גביר לאחיך"; עשו – "ואת אחיך תעבד". (או כלכלי: יעקב – טל, שמני הארץ ו"רב דגן ותירש" מאת האלוהים; עשו – בלי דגן ותירוש, "ועל חרבך תחיה".)

ג(2). ההבטחה: יבוא זמן שעשו ישלוט ויפרוק את עול יעקב. הצידוק: יעקב לקח את הברכה "במרמה" (פס' לה), ולכן שלטונו אינו מוחלט; לפי רד"ק עשו ישתחרר כשיעקב יחטא – "וזה יהיה בעוונו".

פרק שני – סיפורי יוסף (40 נקודות)

שאלה 3

א(1). שתיים מתוך: מתנכר ומדבר קשות (ז); מאשים אותם בריגול ("מרגלים אתם") ולא מקבל את הכחשתם (ט, יב, יד); דורש שאחד ילך להביא את בנימין והשאר ייאסרו (טז); אוסר את כולם במשמר שלושה ימים (יז).

א(2). יוסף מרכך: מציג עצמו כירא אלוהים ("את האלהים אני ירא"), מבטיח חיים ("וחיו"), ומשאיר רק אח אחד אסור כדי שהשאר יביאו שבר רעבון לבתיהם.

ב. 1. השמטת מידע: לא סיפרו שנאסרו שלושה ימים ושאחיהם נאסר ("יאסר בבית משמרכם" הפך ל"אחיכם האחד הניחו אתי") – כדי לא להבהיל את יעקב. 2. תוספת מידע: "ואת הארץ תסחרו" – יוסף לא אמר זאת (אמר "ולא תמותו") – כדי לשכנע את יעקב לשלוח את בנימין.

ג(1). ראובן מציע שיעקב ימית את שני בניו אם לא יחזיר את בנימין. "שוטה" = טיפש, חסר היגיון: הוא מציע ליעקב להרוג את נכדיו – כלומר להוסיף אבדה על אבדה; ההצעה אינה מפצה על דבר, ויעקב דוחה אותה.

ג(2). הטראומה: אובדן יוסף, שנשלח עם אחיו ולא שב ("יוסף איננו", "כי אחיו מת"). ההשפעה: חרדה וחוסר אמון בבניו גורמים לו לסרב לשלוח את בנימין – אף שהמשפחה רעבה ושמעון אסור; הוא מוכן לוותר על שמעון כדי לא להסתכן שוב.

פרק שלישי – קטע להבנה ולניתוח (20 נקודות)

שאלה 4

א(1). שיקל מעליהם את העבודה הקשה והעול הכבד (המסים ועבודת המלך) שהטיל עליהם שלמה – ואז יעבדו אותו.

א(2). הוא לא משיב מיד אלא מבקש שלושה ימים ("לכו עד שלשה ימים ושובו אלי") כדי לשקול – ואז מתייעץ עם הזקנים.

ב. עצת הזקנים: להיות "עבד לעם" ולדבר טובות. תועלת: נאמנות העם "כל הימים". סכנה: להיראות חלש, לאבד הכנסות וסמכות, ולעודד דרישות נוספות. (או עצת הילדים: להחמיר. תועלת: הפגנת כוח והרתעה ושמירה על ההכנסות. סכנה: מרד ואובדן הממלכה.)

ג. סיבה אנושית: רחבעם עונה לעם "קשה" ועוזב את עצת הזקנים, והעם מורד ("מה לנו חלק בדוד"). סיבה אלוהית: "כי היתה סבה מעם ה' למען הקים את דברו... ביד אחיה השילני" – הגשמת הנבואה לקרוע את הממלכה (יא, לא).

ד(1). "מה לנו חלק בדוד ולא נחלה בבן ישי לאהליך ישראל" – דחייה מפורשת של בית דוד, ו"וילך ישראל לאהליו". (או פס' יז: רחבעם מלך רק על בני ישראל היושבים בערי יהודה.)

ד(2). שלח דווקא את אדורם "אשר על המס" – סמל העול שנגדו מרדו – ולכן העם רגם אותו; פעולה מתגרה במקום פיוס.

כל הבגרויות בתנ"ך עם פתרונות מלאים: www.guyai.co.il/bagrut/tanach